

Ennakoäänestysasiakirjojen tarkastaminen

326/00.00.00/2018

KVAAL 10.04.2019 § 10

Lisätiedot:

kaupunginlakimies Lena Filipsson-Korento, puh. 050 354 0121
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Keskusvaalilautakunta päätti kokouksessaan 13.12.2018 (§ 18), että ennakoäänestysasiakirjojen valmistava tarkastaminen hoidetaan keskusvaalilautakunnan sihteerin valvonnassa kaupunginkanslian henkilökunnan voimin. Ennakoäänestysasiakirjoja ovat tarkastaneet Lena Filipsson-Korento, Karola Nyman, Monica Sonck ja Carola Hedman.

Yleinen ennakoäänestys, laitosäänestys ja kotiäänestys

Ennakoäänestysasiakirjojen tarkastamisprosessiin kuuluu lähetekuorten tarkastaminen ja lajittelu äänestysalueittain, niiden avaaminen, lähetekirjeiden ja vaalikuorien tarkastaminen vaalikuoria avaamatta sekä niiden ennakoäänestysten merkitseminen äänioikeusrekisteriin, joita ei ole sinne merkitty jo ennakoäänestyspaikassa. Ennakoäänestyksen päätyttyä tuostaa oikeusministeriö vaaliluettelot äänioikeusrekisterin perusteella ja toimittaa ne keskusvaalilautakunnalle.

Varsinaiset ratkaisut, muun muassa kaikki huomioon ottamatta jättämiset on tehtävä keskusvaalilautakunnan päätösvaltaisessa kokoonpanossa. Keskusvaalilautakunnalle tuodaan myös muut epäselvät tapaukset.

Keskusvaalilautakunnan päätettäväksi esitettävät ennakoäänestykset:

1. Ennakoäänestyspaikalla rekisteröidystä ennakoäänestyksestä puuttuu vaalitoimitsijan allekirjoitus **liitteestä** (EI JULKINEN) 1 kohdasta **a)** ilmenevän äänestäjän osalta.

Äänestys vaikuttaa muutoin selvältä ja äänestys on siis merkitty äänioikeusrekisteriin äänestyspaikalla.

Koska äänestys on merkitty ennakoäänestyspaikassa äänioikeusrekisteriin, ehdotetaan, että se *hyväksytään*. (Näin on tehty aikaisemminkin.)

2. Kauniaisissa sijaitsevassa laitoksessa tehdystä ennakoäänestyksestä puuttuu vaalitoimikunnan puheenjohtajan allekirjoitus liitteestä 1 kohdasta **b)** ilmenevän äänestäjän osalta.

Äänestys vaikuttaa muutoin selvältä. Laitosäänestykset toimittaa kolmijäseninen vaalitoimikunta. Ko. äänestäjä on äänestyksen yhteydessä merkitty luetteloon ennakolta äänestäneistä.

Vaalilain 63 §:n mukaan äänestys on jätettävä huomioon ottamatta, jos lähetekirje on niin puutteellinen tai epäselvä, ettei varmasti voida vakuuttua,

onko äänestys tapahtunut laissa säädetyn tavoin, tai päätellä, kuka on äänestänyt.

Esille saatu selvitys viittaa vahvasti siihen, että vaalitoimikunnan puheenjohtaja on erehdyksessä vain unohtanut allekirjoittaa lähetekirjeen. Sen vuoksi ehdotetaan, että äänestys *hyväksytään*.

3. Kauniaisten keskusvaalilautakunnalle on osoitettu liitteestä 1 kohdasta **c)** ilmenevän äänestäjän tekemä ennakkoäänestys, vaikka äänioikeustietojärjestelmän mukaan ko. äänestäjä on äänioikeutettu Varsinais-Suomen vaalipiirissä.

Vastaava tilanne on liitteestä 1 kohdasta **d)** ilmenevän äänestäjän kohdalla, joka äänioikeustietojärjestelmän mukaan on äänioikeutettu Helsingin vaalipiirissä.

Vaaliohjeiden 1 mukaan on kyse sivulla 58 selostetuista virheellisesti osoitetuista lähetekirjeistä. Virheellisesti osoitettu ennakkoäänestys voidaan ohjeiden mukaan siirtää eduskuntavaaleissa toisen kunnan keskusvaalilautakunnalle vain saman vaalipiirin alueella. Koska nyt on kyse eri vaalipiireistä, ennakkoäänestyksiä ei ohjeiden mukaan tule siirtää.

Ohjeiden mukaisesti ehdotetaan, että nämä äänestykset jätetään *huomiioon ottamatta*.

Kirjeäänestys

Nyt eduskuntavaaleissa ensimmäistä kertaa käytössä oleva ulkomailla asuvia tai oleskelevia koskeva kirjeäänestys tuo mukanaan tarkastamisprosessiin uusia lisävaiheita. Kirjeäänestysasiakirjojen tarkastamisen jälkeen keskusvaalilautakunnan on vaalisalaisuus säilyttäen avattava hyväksytyt kirjeäänestyksen vaalikuoret, leimattava niissä olevat äänestysliput ja suljettava leimatut äänestysliput vaalikuoriin. Tarkastamis- ja hyväksymisprosessin sujuvuuden vuoksi ehdotettiin, että kaupunginkanslian henkilökunta hoitaa myös hyväksyttävissä olevien (selvien) äänestyslippujen leimaamisen ym. ennen keskusvaalilautakunnan perjantain lakisääteistä kokousta. Keskusvaalilautakunta valtuutti kokouksessaan 13.12.2018 (§ 18) keskusvaalilautakunnan sihteerin, Gun Söderlundin, Mattias Karlssonin, Karola Nymanin, Carola Hedmanin ja Monica Sonckin käsittelemään kirjeäänestysasiakirjat OM:n vaaliohjeissa erikseen ohjeistamalla tavalla.

Keskusvaalilautakunnan päätettäväksi esitettävät ennakkoäänestykset:

1. Ranskasta saapuneessa kirjeäänestyksessä on todistajana toiminut henkilö, joka saadun selvityksen perusteella on liitteessä 1 kohdassa **e)** mainitun äänestäjän lapsi. Vaalilain 66 d §:n 5 momentin mukaan kirjeäänestystä toimitettaessa on samanaikaisesti oltava paikalla äänestäjän lisäksi kaksi 18 vuotta täyttäneitä henkilöä todistajana. Todistajana ei voi toimia äänestäjän puoliso, lapsi tai vanhempi eikä ehdokas tai tämän lähisukulainen. Vaalilain 66 g §:n 2 momentin mukaan kirjeäänestys on jätettävä huomioon ottamatta, jos kirjeäänestyksen lähetekirjeestä puuttuvat 66 d §:n 5 momentissa tarkoitettujen kirjeäänestyksen todistajien allekirjoitukset.

Koska kirjeäänestyksen lähetekirjeessä on todistajana vain yksi hyväksyttävä allekirjoitus, ehdotetaan, että äänestys jätetään *huomioon ottamatta*.

2. Sveitsistä saapuneesta kirjeäänestyksestä puuttuu liitteestä 1 kohdassa **f)** ilmenevän äänestäjän allekirjoitus ja siten myös äänestäjän antama vakuutus.

Vaalilain 66 g §:n mukaan kirjeäänestys on jätettä huomioon ottamatta mm. 63 §:n 1–3 momentissa tarkoitettujen syiden vuoksi. Vaalilain 63 §:n 2 momentin 3) kohdan mukaan äänestys on jätettävä huomioon ottamatta, jos lähetekirje on niin puutteellinen tai epäselvä, ettei varmasti voida vakuuttaa, onko äänestys tapahtunut laissa säädetyin tavoin, tai päätellä, kuka on äänestänyt.

Koska kirjeäänestyksen lähetekirjeestä puuttuu äänestäjän allekirjoitus ja vakuutus, ehdotetaan, että äänestys jätetään *huomioon ottamatta*.

3. Saksasta saapuneessa liitteestä 1 kohdasta **g)** ilmenevän äänestäjän kirjeäänestyksen lähetekirjeessä ei ole mainittu todistajien syntymäaikaa, vaan ko. kohtaan on kirjoitettu äänestyspäivä.

Vaalilain 66 d §:n 5 momentin mukaan kirjeäänestystä toimitettaessa on samanaikaisesti oltava paikalla äänestäjän lisäksi kaksi 18 vuotta täyttänyttä henkilöä todistajana.

On mahdollista, että ko. iäkkään äänestäjän todistajana on toiminut täysi-ikäinen pariskunta. Koska varmuudella ei kuitenkaan voida tietää, että samanaikaisesti on ollut läsnä kaksi 18 vuotta täyttänyttä todistajaa, ehdotetaan, että äänestys jätetään *huomioon ottamatta*.

Ehdotus:

Keskusvaalilautakunta päättää hyväksyä liitteestä 1 kohdista a-b) ilmenevät äänestykset. Hyväksytyt vaalikuoret erotetaan lähetekirjeestä.

Keskusvaalilautakunta päättää jättää huomioon ottamatta liitteestä 1 kohdista c-g) ilmenevät äänestykset. Huomioon ottamatta jätetyt äänestykset lähetekirjeineen ja -kuorineen sekä avaamattomine vaalikuorineen liitetään pöytäkirjaan. Äänioikeusrekisteriin/vaaliluetteloon ei tehdä merkintää.

.....

Jäsen Antskog-Karstinen ehdotti jäsen Virkkulan kannattamana, että kohdassa g) mainittu äänestys hyväksytään, koska ei ole syytä epäillä, että todistajat olisivat alaikäisiä.

Suoritetussa äänestyksessä, jossa pohjaehdotusta kannattavat äänestivät "jaa" ja jäsen Antskog-Karstisen ehdotusta kannattavat äänestivät "ei", pohjaehdotus voitti äänin 3–2 (Antskog-Karstinen, Virkkula).

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.